

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музикознавства та хорового мистецтва

Затверджено
на засіданні кафедри
музикознавства та хорового мистецтва
факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2023 р.)

Завідувач кафедри Дубровний Т. М.

Силабус з навчальної дисципліни
«Методика роботи з хором»,
що викладається в межах ОПП «Хорове диригування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 025 Музичне мистецтво

Львів, 2023

Назва курсу	Методика роботи з хором
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв Кафедра музикознавства та хорового мистецтва
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво 025 Музичне мистецтво
Викладачі курсу	<u>ФЕРЕНДОВИЧ Мар'яна Василівна</u> , кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та хорового мистецтва
Контактна інформація викладачів	<u>maryana.ferendovych@lnu.edu.ua</u> <u>https://kultart.lnu.edu.ua/employee/ferendovych-maryana-vasylivna-2</u>
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 13.30–14.50 год. (вул. Валова, 18) Для онлайн-консультації треба попередньо звернутися до викладача листом на електронну пошту (або телефонувати), у визначений час приєднатися до конференції на платформі Zoom:
Сторінка курсу	<u>https://kultart.lnu.edu.ua/course/metodyka-roboty-z-khorom-025-op-khorove-dyryhuvannia</u>
Інформація про курс	Дисципліна «Методика роботи з хором» є завершеною нормативною дисципліною зі спеціальності 025 Музичне мистецтво для ОПП «Хорове диригування» першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в II семестрі в обсязі 3 кредитів за Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ЄКТС).
Коротка анотація курсу	Вивчення курсу «Методика роботи з хором» спрямоване на оволодіння методами та навичками ансамблевого/хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів, формування інтелектуально-художнього розвитку та виконавсько-педагогічних якостей майбутніх фахівців з хорового диригування. Виконання вимог навчальної дисципліни передбачає підготовку до практичної роботи з хором і дає можливість розширити професійні можливості здобувачів вищої освіти.
Мета та цілі курсу	Мета нормативної дисципліни «Методика роботи з хором» полягає в підготовці висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, які володіють знаннями, уміннями й навичками диригентсько-хорової діяльності у сфері музичного мистецтва і демонструють різні методики удосконалення виконавської діяльності. Цілі курсу: <ul style="list-style-type: none"> • поглибити розуміння специфіки та проблематики диригентсько-хорового мистецтва; • володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом; • володіти методами та навичками ансамблевого / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів; • розвинути професійні навички диригентсько-виконавської діяльності; • володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом;

	<ul style="list-style-type: none"> • засвоїти та закріпити прийоми техніки диригування (мануальні схеми та інші засоби виразності), необхідні для художнього осмислення твору та практичної роботи з хором; • активувати самостійну роботу над хоровою партитурою (вивчення методом гри на фортепіано; вокально-інтонаційне, зорове та слухове засвоєння); • здійснювати всебічний аналіз хорових творів різних стилів та жанрів шляхом інтегрування знань з дисциплін історико-гуманітарного, музично-теоретичного і вокально-хорового спрямування; • аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту; • демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності; • демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських та педагогічних інтерпретацій; • підготувати до публічного виступу та досягнення сценічної витримки задля художньо переконливого виконання хорового твору; • демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бенч О. Павло Муравський. Феномен одного життя. Київ: Дніпро, 2002. 664 с. 2. Бермес І. Український хоровий спів як соціокультурне явище: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2013. 432 с. 3. Білявський Е. Засвоєння сучасної музичної мови в хорі. Київ: Музична Україна, 1984. 40 с. 4. Болгарський А. Г., Сагайдак Г. М. Хоровий клас і практика роботи з хором. Київ, 1987. 235 с. 5. Бондаренко А. В. Інтелектуально-творчий розвиток студентів у класі хорового диригування: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг: КДПУ, 2019. 160 с. 6. Бурбан М. Українські хори та диригенти. Дрогобич: Посвіт, 2007. 672 с. 7. Кириленко Я. Теоретичні та практичні засади диригентської підготовки: навч. посіб. Київ: Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2020. 108 с. 8. Колесса М. Основи техніки диригування. Вид. 2. Київ: Музична Україна, 1973. 200 с. 9. Колесса Ф. Шкільний співаник. З педагогічної спадщини композитора. Київ: Музична Україна, 1991. 224 с. 10. Коломоєць О. М. Хорознавство: навч. посібник. Київ: Либідь, 2001. 168 с. 11. Кошиць О. Релігійні твори / за ред. З. Лиська. Нью-Йорк: Вид-во ім. З. Лиська, 1970. 736 с. 12. Лащенко А. З історії київської хорової школи. Київ: Музична Україна, 2007. 200 с. 13. Лисенко М. В. Зібрання творів в двадцяти томах. Українські народні пісні для хору. Т. 15. Київ: Мистецтво, 1956. 246 с. 14. Лисько З. Музичний словник [Репринтне відтворення видання 1933 р.]. Київ: Музична Україна, 1994. 168 с. 15. Мазепа Р. М. Розспівування хорового колективу: методична розробка. Львів: ЛДМА ім. М. В. Лисенка. 36 с. 16. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. Київ: Музична Україна, 1986. 96 с. 17. Микола Леонтович. Хорові твори / ред.-упоряд. В. Кузик. Київ: Музична Україна, 2019. 464 с. 18. Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, невідомі діалоги : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей / авт. кол. : К. К.

- Пігров, Л. М. Бутенко, І. П. Верді [та ін.] ; упоряд. та відп. ред. Є. М. Бондар; наук. конс. О. І. Самойленко. – Одеса : Астропринт, 2021. – 444 с.
19. Падалко Л. Виховання ансамблю в хорі: посібник. Київ: Мистецтво, 1969. 172 с.
 20. Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. Київ: Мистецтво, 1963. 304 с.
 21. Пігров К. Керування хором. Вид. 2. Київ: Держ. вид-во образотвор. мистецтва і муз. літ., 1962. 202 с.
 22. Сбітнєва О. Ф. Хорознавство: методичні рекомендації. Старобільськ: Луганський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2017. 86 с.
 23. Світайло С. В. Методика роботи з дитячим хоровим колективом: навчально-методичний посібник. Київ: Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. 140 с.
 24. Серганюк Л. І. Методика аналізу хорових творів. Івано-Франківськ, 2015.
 25. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): навчальний посібник. Вид. третє, доповнене. Харків: ХНПУ, «Федорко», 2018. 212 с.
 26. Український кант XVII–XVIII століть / упоряд. Л. В. Івченко. Київ: Музична Україна, 1990. 200 с.
 27. Фах-диригування: практикум для студентів ф-ту муз. мистецтва спеціалізації хор. диригування / ред.-упоряд. Н. М. Кречко. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 140 с.
 28. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: навчально-методичний посібник для викладачів і студентів мистецьких навч. закладів, учителів шкіл різного типу. К.: ІЗН, 1998. 160 с.

Допоміжна

1. Антків Ю. Колядки та щедрівки для однорідного та мішаного хорів. Львів, 2013. 140 с.
2. Вахняк Є. Олександр Сорока. Київ: Музична Україна, 1975. 64 с.
3. Головащенко М. Феномен Олександра Кошиця. Київ: Музична Україна, 2007. 588 с.
4. Демцюх З. Виконавсько-хорові проблеми кантати Лесі Дичко «Червона калина»: навч.-метод. пос. Львів: СПОЛОМ, 2013. 56 с.
5. Диригентський порадник / [В. Витвицький, М. Колесса, З. Лисько] під заг. ред. В. Витвицького. Львів: Український видавничий інститут, 1938. 240 с.
6. Дмитро Котко та його хори: статті, рецензії, спогади, документи / ред.-упоряд. С. Стельмащук. Дрогобич: Відродження, 2010. 336 с.
7. Ключинська Н. Партитури партесних творів: про що мовчить нотація. *Теорія і практика актуальних наукових досліджень*. Матеріали II науково-практичної конференції (м. Дніпро, 28–29 лютого 2020 р.). Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020. Ч. 1. С. 9–13. <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/other/44feb2020/1.pdf>
8. Ключинська Н. Риторична фігура ANTIHETON в партесному концерті Івана Домарацького «Благословлю Господа». *Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство*. Випуск 20. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. С. 57–66. <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/artstudies/article/view/10639>
9. Кметюк Т. Дмитро Котко: феномен диригента: монографія. Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. 204 с.
10. Кошиць О. З піснею через світ / передм., упоряд., літ. обр., заг. ред. М. І. Головащенко. Київ: Рада, 1998. 326 с.
11. Кошиць О. Спогади / упоряд. і передм. М. І. Головащенко; післям. М. Ф. Слабошпицький. Київ: Рада, 1995. 387 с.
12. Лига В. І проросте посіяне зерно. Євген Вахняк: людина, митець, педагог. Львів: Дивосвіт, 2001. 112 с.
13. Манько Н. Методичний збірник хорових творів для дитячого хору з репертуару хору «Радуниця» / автор обр. та упоряд. Н. Я. Манько. Львів: ТеРус, 2012. 64 с.
14. Нанке А. Літургія. Перемишль, 2021. 122 с.
15. Патер А. Еталонність хорового звуку у виконавському трактуванні української духовної музики. *International Journal of Innovative Technologies in Social Science*. Warsaw, 2020. № 5 (26). June. S. 19–25.

	<p>16. Побратими [про життя і творчість В. В. Василевича та Є. Д. Вахняка] / автор ідеї та упоряд. І. Чупашко. Львів: Растр-7, 2016. 355 с.</p> <p>17. Різдвяні пісенспіви народів світу: Навчально-методичний посібник / ред.-упоряд. З. Демцюх. Львів: Растр-7, 2021. 50 с.</p> <p>18. Рожок В. Стефан Турчак / передне слово: Б. Олійник. Київ: Либідь, 2013. 228 с.</p> <p>19. Самотос-Баєрле Н. Микола Колесса. Сто років молодості. Львів: Аверс, 2014. 288 с.</p> <p>20. Смоляк О. Музичні традиції родини Антківих (с. Острів Тернопільського району Тернопільської області): монографія. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2016. 124 с.</p> <p>21. Сов'як Р. Остап Нижанківський: нарис про життя і творчість. Дрогобич: Відродження, 1994. 88 с.</p> <p>22. Співає «Ліра»: збірник хорових творів / упоряд. Оксана Мельничук. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 160 с.</p> <p>23. Співаночки мої: хорові обробки лемківських пісень / упоряд. І. Майчик. Київ: Музична Україна, 1967. 112 с.</p> <p>24. Співає Камерний хор КНАМ імені Р. М. Глієра / упоряд. З. Томсон. Київ: Музична Україна, 2021. 164 с.</p> <p>25. Ферендович М. Діалог поколінь: з історії виконання Високої меси Йоганна Себастьяна Баха у Львові. <i>Українська музика: науковий часопис ЛНМА ім. М. В. Лисенка</i>. Львів, 2019. Ч. 2 (32). С. 11–20.</p> <p>26. Ферендович М. Львівські диригенти – учні Артура Нікіша: до питання формування традицій диригентського мистецтва Галичини першої третини ХХ століття. <i>Українська музика: науковий часопис ЛНМА ім. М. В. Лисенка</i>. Львів, 2019. Ч. 1 (31). С. 14–22.</p> <p>27. Флейчук Х. Хорова шевченкіана кінця ХХ – початку ХХІ сторіч: проблеми диригентської інтерпретації. (На прикладі хорових творів М. Скорика, В. Камінського): монографія. Львів: СПОЛОМ, 2010. 128 с.</p> <p>28. Чучман В. Диригентська школа Євгена Вахняка на тлі хорової культури України. <i>Музичне мистецтво і культура</i>. Одеса: Астропринт, 2018. Вип. 26. С. 246–262.</p> <p>29. Чучман В. Ліричні та жартівливі пісні в обробці для дитячо-юнацького хору. З репертуару вокальної групи «Чорнобривці» Львівського мистецького центру «Веселі черевички»: Навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2021. 124 с.</p> <p>30. Хрестоматія хорового співу: навчально-методичний посібник / автор-упорядник М. Камінська. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 142 с.</p> <p>Інформаційні ресурси</p> <p>31. Бенч О. Хорова методика Павла Муравського. <i>Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського</i>. 2014. № 4. С. 12–17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2014_4_4</p> <p>32. Всеукраїнське хорове товариство ЛЕОНТОВИЧА. URL: https://choircommunity.com.ua/</p> <p>33. Музична бібліотека. URL: http://mubis.com.ua/</p> <p>34. «Наша Парафія». Парафія святого Архистратига Михаїла, Київ, Пирогів. URL: https://parafia.org.ua/</p> <p>35. Ноти українських композиторів. URL: http://ukrnotes.in.ua/</p> <p>36. Нотна бібліотека «Дударика». URL: http://library.dudaryk.ua/</p> <p>37. ЧТИВО. Електронна бібліотека. URL: https://chtyvo.org.ua/</p> <p>38. DIASPORIANA.ORG.UA. Електронна бібліотека. URL: http://diasporiana.org.ua/</p> <p>39. IMSLP Petrucci Music Library. URL: https://imslp.org/</p>
Обсяг курсу	Три кредити ЄКТС. Всього 90 годин. З них: 32 години аудиторних занять (16 лекцій, 16 практичних), 58 годин самостійної роботи.

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • предметну область професійної діяльності; • специфіку диригентської діяльності; • теоретичні засади диригентської майстерності у тісному взаємозв'язку із розв'язанням художньо-виконавських завдань; • засоби і прийоми диригування, необхідні для практичної роботи з хоровим колективом; • музичну термінологію диригентсько-виконавського мистецтва; • регіональні й національні традиції та інновації диригентсько-хорової підготовки. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оперувати професійною термінологією; • виявляти, ставити та вирішувати проблеми; • шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел; • усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; • збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності; • використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва; • здійснювати усний та письмовий музично-теоретичний, вокально-хоровий, виконавський аналіз для створення інтерпретаційної версії хорового твору; • застосовувати методики теоретичного та практичного засвоєння хорової партитури (ілюструвати хорові партії, інтонувати акорди під час диригентської діяльності, відтворювати партитуру на інструменті, виконувати твір внутрішнім слухом з одночасним зоровим читанням); • застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій; • застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської, диригентської, педагогічної діяльності; • свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві та музичній педагогіці; • здійснювати пошук різноманітних варіантів вирішення диригентських проблем та використовувати здобуті знання та уміння в процесі диригентсько-педагогічної діяльності; • зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
<p>Ключові слова</p>	<p>Методика роботи з хором, робота з хором, хорове мистецтво, хорова творчість, диригентсько-хорова практика, хорова майстерність, хоровий репертуар.</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний. Лекційні та практичні заняття, консультації, усний та письмовий аналіз хорових творів, письмові есе, теоретично-практичні колоквиуми, іспит.</p>

<p>Теми</p>	<p>Тема 1. Зміст, мета і завдання хорового виконавства (лекція) Тема 2. Організація навчально-репетиційної та концертної діяльності хору (практичне заняття) Тема 3. Формування вокально-хорових навичок (лекція) Тема 4. Розспівування, вокально-інтонаційні вправи (практичне) Тема 5. Вокальне інтонування та хоровий стрій (лекція) Тема 6. Робота над інтонуванням і строєм у хорі (практичне) Тема 7. Вокальна дикція та артикуляція (лекція) Тема 8. Особливості роботи над дикцією та артикуляцією (практичне) Тема 9. Досягнення різних видів хорового ансамблю (лекція) Тема 10. Особливості практичної роботи над хоровим ансамблем (практичне заняття) Тема 11. Диригент, партитура і хор (лекція) Тема 12. Самостійна робота диригента над партитурою (практичне) Тема 13. Прийоми та методи розучування твору з хором (лекція) Тема 14. Планування репетиційного процесу (практичне) Тема 15. Формування хорового репертуару та виконавська діяльність хору (лекція) Тема 16. Підсумкове заняття (практичне).</p> <p>Іспит</p> <p><i>Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ</i></p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Поточний контроль, іспит.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Ефективність засвоєння змісту курсу «Методика роботи з хором» забезпечує тісний взаємозв'язок із професійно-орієнтованими дисциплінами циклу професійної та практичної підготовки і гуманітарними дисциплінами циклу загальної підготовки.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>В процесі лекційних і практичних занять курсу використовуються такі методи: лекційний виклад матеріалу, теоретичного пояснення, особистого практичного показу і наслідування, аналітичний, компаративний, аудіовізуального аналізу, моделювання ситуації, імпровізації, художньо-образного наративу, аудіовізуальної фіксації виконавських дій.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Для вивчення курсу потрібно: аудиторія з постійним доступом до інтернет-мережі, диригентський пульт, батута, фортепіано, камертон, метроном, навчально-методична та нотна література.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали поточної успішності нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; • самостійна робота: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25. Оцінювання здійснюється на основі поточної успішності 50% та за результатами іспиту 50%. Підсумкова максимальна кількість балів 100. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача: 90–100 (А «відмінно»). Систематична, цілеспрямована, результативна робота студента відповідно до вимог навчальної програми, яскраве, оригінальне та переконливе виконання завдань;</p>

	<p>81-89 (В «добре»). Систематична, цілеспрямована, результативна робота студента відповідно до вимог навчальної програми, досить переконливе виконання завдань;</p> <p>71-80 (С «добре»). Доволі систематична та цілеспрямована робота студента, застосування недостатнього обсягу матеріалу при виконанні завдань;</p> <p>61-70 (D «задовільно»). Недостатня наполегливість у роботі, наявність суттєвих недоліків при виконанні завдань;</p> <p>51-60 (E «задовільно»). Часткове засвоєння знань, умінь і навичок, поверховий підхід при виконанні завдань;</p> <p>21-50 (FX «незадовільно»). Недбале ставлення до занять, відсутність поступу у навчанні, хибне виконання завдань. Передбачено можливість повторного складання іспиту;</p> <p>0-20 (F «незадовільно»). Часті пропуски занять без поважних причин. Відсутність самостійної роботи. Систематичне невиконання завдань відповідно до вимог навчальної програми. Не передбачає можливості повторного складання заліку або іспиту.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилок на використані джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, які визначено для виконання усіх видів практичних робіт, які передбачено у межах курсу. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також і іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного оцінювання практичних занять та самостійної роботи. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичних занять; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільними гаджетами під час заняття з метою, яка не пов'язана із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до іспиту.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, цілі і завдання хорového виконавства. 2. Типи, види та статус хорів. 3. Особливості роботи з навчальним хором. 4. Особливості роботи з дитячим хором. 5. Особливості роботи з аматорським хором. 6. Особливості роботи з професійним хором. 7. Анатомо-фізіологічні особливості голосового апарату хористів різних вікових категорій. 8. Перші кроки в процесі організації хорového колективу.

	<ol style="list-style-type: none"> 9. Основні принципи взаємодії «диригент–хористи» та «хорист–диригент». 10. Спільне та відмінне в репетиційному процесі та концертному виступі. 11. Критерії визначення співацького голосу. 12. Характеристика та діапазон співацьких голосів. 13. Принципи та підходи в розміщенні співаків у хорі. 13. Особливості вокального дихання та звукоутворення. 14. Види атаки звука. 15. Мета, завдання та особливості розспівування хору. 16. Метод сольмізації. 17. Метод вокалізації. 18. Мелодичні вправи для розспівування. 19. Гармонічні вправи для розспівування. 20. Основні компоненти вокального інтонування. 21. Особливості інтонування в контексті ладових тяжінь. 22. Особливості інтонування в творах сучасної музики. 23. Взаємозв'язок тембру, динаміки та інтонування. 24. Особливостей інтонування інтервалів та акордів в контексті мелодичного та гармонічного строю. 25. Вокальна дикція та артикуляція: характеристика голосних і приголосних звуків, поєднання звуків. 26. Особливості артикуляції «відкритих» і «закритих» складів у середині та в кінці фрази. 27. Хоровий ансамбль та його різновиди. 28. Критерії відповідності хорового твору щодо виконавських можливостей хору. 29. Алгоритм і методи самостійної роботи диригента нал хоровою партитурою. 30. Етапи репетиційної роботи над хоровим твором. 31. Види репетиційних занять, їхня специфіка та призначення. 32. Принципи формування хорового репертуару та концертних програм. 33. Просторовий та акустичний фактори концертного виступу. 34. Особливості роботи хорового колективу в студії звукозапису.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
І КУРС, 2 семестр					
Тижд. 1 / 2 год.	<p>Тема 1. Зміст, мета і завдання хорового виконавства. Специфіка роботи із різними видами хорів (навчальними, аматорськими, професійними), принципи організації хорових колективів, анатомо-фізіологічні особливості голосового апарату хористів різних вікових категорій, комплекс прийомів і методів репетиційної роботи, цілепокладання репертуарної політики, характер взаємодії «диригент–хористи» та «хорист–диригент», взаємодія репетиційного процесу та концертної діяльності.</p>	лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бенч О. Павло Муравський. Феномен одного життя. Київ: Дніпро, 2002. 664 с. 2. Бермес І. Український хоровий спів як соціокультурне явище: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2013. 432 с. 3. Коломoeць О. М. Хорознавство: навч. посібник. Київ: Либідь, 2001. 168 с. 4. Лащенко А. З історії київської хорової школи. Київ: Музична Україна, 2007. 200 с. 5. Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, невідповідні діалоги : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей / авт. кол. : К. К. Пігров, Л. М. Бутенко, І. П. Верді [та ін.] ; упоряд. та відп. ред. Є. М. Бондар; наук. конс. О. І. Самойленко. – Одеса : Астропринт, 2021. – 444 с. 6. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): навчальний посібник. Вид. третє, доповнене. Харків: ХНПУ, «Федорко», 2018. 212 с. 	Написати тезисний план-проект «Я організовую хор»	До наступного заняття
Тижд. 2 / 2 год.	<p>Тема 2. Організація навчально-репетиційної та концертної діяльності хору. Перша зустріч диригента та хору, прослуховування хористів з метою визначення співацького голосу, розміщення співаків у хорі, алгоритм репетиційного процесу, етично-психологічні фактори особистісної</p>	практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, невідповідні діалоги : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей / авт. кол. : К. К. Пігров, Л. М. Бутенко, І. П. Верді [та ін.] ; упоряд. та відп. ред. Є. М. Бондар; наук. конс. О. І. Самойленко. – Одеса : Астропринт, 2021. – 444 с. 2. Сбітнева О. Ф. Хорознавство: методичні рекомендації. Старобільськ: Луганський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2017. 86 с. 	Ознайомитися з літературою щодо теми наступної лекції.	До наступного заняття

	взаємодії в хоровому колективі, планування та проведення концертних виступів.		<ol style="list-style-type: none"> 3. Світайло С. В. Методика роботи з дитячим хоровим колективом: навчально-методичний посібник. Київ: Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. 140 с. 4. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): навчальний посібник. Вид. третє, доповнене. Харків: ХНПУ, «Федорко», 2018. 212 с. 5. Дмитро Котко та його хори: статті, рецензії, спогади, документи / ред.-упоряд. С. Стельмащук. Дрогобич: Відродження, 2010. 336 с. 		
Тижд. 3 / 2 год.	<p>Тема 3. Формування вокально-хорових навичок.</p> <p>Особливості вокального дихання та звукоутворення, види атаки звука (тверда, м'яка, придихова), кантіленне хорове звучання, процес розспівування хору, характеристика діапазонів співацьких голосів, метод сольмізації, метод вокалізації.</p>	лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бенч О. Хорова методика Павла Муравського. <i>Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського</i>. 2014. № 4. С. 12–17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chasopys_2014_4_4 2. Падалко Л. Виховання ансамблю в хорі: посібник. Київ: Мистецтво, 1969. 172 с. 3. Лисенко М. В. Зібрання творів в двадцяти томах. Українські народні пісні для хору. Т. 15. Київ: Мистецтво, 1956. 246 с. 4. Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, невідомі діалоги : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей / авт. кол. : К. К. Пігров, Л. М. Бутенко, І. П. Верді [та ін.] ; упоряд. та відп. ред. Є. М. Бондар; наук. конс. О. І. Самойленко. – Одеса : Астропринт, 2021. – 444 с. 5. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: навчально-методичний посібник для викладачів і студентів мистецьких навч. закладів, учителів шкіл різного типу. К.: ІЗН, 1998. 160 с. 	Укласти свою послідовність вокально-інтонаційних вправ для розспівування хору	До наступного заняття
Тижд. 4 / 2 год.	<p>Тема 4. Розспівування, вокально-інтонаційні вправи.</p> <p>Зміст, мета і завдання процесу розспівування хору, мелодичні вправи для розспівування, гармонічні вправи для розспівування, огляд комплексів вправ для розспівування зі спадщини відомих хормейстерів.</p>	практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бенч О. Павло Муравський. Феномен одного життя. Київ: Дніпро, 2002. 664 с. 2. Мазепа Р. М. Розспівування хорового колективу: методична розробка. Львів: ЛДМА ім. М. В. Лисенка. 36 с. 3. Манько Н. Методичний збірник хорових творів для дитячого хору з репертуару хору «Радуниця» / автор обр. та упоряд. Н. Я. Манько. Львів: ТеРус, 2012. 64 с. 4. Нотна бібліотека «Дударика». URL: http://library.dudaryk.ua/ 	Ознайомитися з літературою щодо теми наступної лекції.	До наступного заняття
Тижд. 5 / 2 год.	<p>Тема 5. Вокальне інтонування та хоровий стрій.</p>	лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бенч О. Павло Муравський. Феномен одного життя. Київ: Дніпро, 2002. 664 с. 	В обраному творі визначити найбільш проблемні	До наступного заняття

	Вокальне інтонування – основа хорового строю, особливості інтонування в контексті ладових тяжінь, інтонування інтервалів (мелодичний стрій), інтонування акордів (гармонічний стрій), особливості інтонування творів сучасної музики, тембр та інтонування, динаміка та інтонування.		<ol style="list-style-type: none"> 2. Падалко Л. Виховання ансамблю в хорі: посібник. Київ: Мистецтво, 1969. 172 с. 3. Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, невідомі діалоги : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей / авт. кол. : К. К. Пігров, Л. М. Бутенко, І. П. Верді [та ін.] ; упоряд. та відп. ред. Є. М. Бондар; наук. конс. О. І. Самойленко. – Одеса : Астропринт, 2021. – 444 с. 	вокально-інтонаційні місця та запропонувати способи вирішення проблеми.	
Тижд. 6 / 2 год.	Тема 6. Робота над інтонуванням і строем у хорі. Особливостей інтонування інтервалів та акордів в контексті мелодичного та гармонічного строю на конкретних прикладах.	практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Колесса Ф. Шкільний співаник. З педагогічної спадщини композитора. Київ: Музична Україна, 1991. 224 с. 2. Микола Леонтович. Хорові твори / ред.-упоряд. В. Кузик. Київ: Музична Україна, 2019. 464 с. 3. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. Київ: Музична Україна, 1986. 96 с. 	Ознайомитися з літературою щодо теми наступної лекції.	До наступного заняття
Тижд. 7 / 2 год.	Тема 7. Вокальна дикція та артикуляція. Значення термінів «дикція» та «артикуляція», мовленнєвий апарат людини, характеристика голосних і приголосних звуків, поєднання звуків, особливості артикуляції «відкритих» і «закритих» складів у середині та в кінці фрази, характер дихання та артикуляція.	лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Болгарський А. Г., Сагайдак Г. М. Хоровий клас і практика роботи з хором. Київ, 1987. 235 с. 2. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. Київ: Музична Україна, 1986. 96 с. 3. Різдяні пісенспіви народів світу: Навчально-методичний посібник / ред.-упоряд. З. Демцюх. Львів: Растр-7, 2021. 50 с. 4. ЧТИВО. Електронна бібліотека. URL: https://chtyvo.org.ua/ 	В обраному творі визначити найбільш проблемні дикційно-артикуляційні місця та запропонувати способи вирішення проблеми.	До наступного заняття
Тижд. 8 / 2 год.	Тема 8. Особливості роботи над дикцією та артикуляцією. Особливості роботи над дикцією та артикуляцією в хорі на конкретних прикладах.	практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Микола Леонтович. Хорові твори / ред.-упоряд. В. Кузик. Київ: Музична Україна, 2019. 464 с. 2. Пігров К. Керування хором. Вид. 2. Київ: Держ. вид-во образотвор. мистецтва і муз. літ., 1962. 202 с. 3. Ноти українських композиторів. URL: http://ukmotes.in.ua/ 	Ознайомитися з літературою щодо теми наступної лекції.	До наступного заняття
Тижд. 9 / 2 год.	Тема 9. Досягнення різних видів хорового ансамблю. Хоровий ансамбль, різні види хорового ансамблю (мелодичний, гармонічний, інтонаційний, ритмічний, тембровий, динамічний, поліфонічний), природний і штучний ансамбль, методи роботи над ансамблем.	лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Падалко Л. Виховання ансамблю в хорі: посібник. Київ: Мистецтво, 1969. 172 с. 2. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. Київ: Музична Україна, 1986. 96 с. 3. Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, невідомі діалоги : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей / авт. кол. : К. К. Пігров, Л. М. Бутенко, І. П. Верді [та ін.] ; упоряд. та відп. ред. Є. М. Бондар; наук. конс. О. І. Самойленко. – Одеса : Астропринт, 2021. – 444 с. 	Описати найбільш ефективні, на вашу думку, методи роботи над різними видами хорового ансамблю.	До наступного заняття

Тижд. 10 / 2 год.	Тема 10. Особливості практичної роботи над хоровим ансамблем. Особливості роботи над хоровим ансамблем на конкретних прикладах.	практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антків Ю. Колядки та щедрівки для однорідного та мішаного хорів. Львів, 2013. 140 с. 2. Микола Леонтович. Хорові твори / ред.-упоряд. В. Кузик. Київ: Музична Україна, 2019. 464 с. 3. Співаночки мої: хорові обробки лемківських пісень / упоряд. І. Майчик. Київ: Музична Україна, 1967. 112 с. 4. Співає Камерний хор КНАМ імені Р. М. Глієра / упоряд. З. Томсон. Київ: Музична Україна, 2021. 164 с. 	Ознайомитися з літературою щодо теми наступної лекції.	До наступного заняття
Тижд. 11 / 2 год.	Тема 11. Диригент, партитура і хор. Критерії відповідності хорового твору щодо виконавських можливостей диригента і хору: доступність (рівень складності); художньо-естетична вартість у загальному репертуарному контексті або в контексті конкретної концертної програми; навчально-виховна функція твору). Залежність ефективності репетиційної роботи від практичних навичок і досвіду диригента, а також від його знання партитури. Алгоритм і методи самостійної роботи диригента над хоровою партитурою.	лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Диригентський poradnik / [В. Витвицький, М. Колесса, З. Лисько] під заг. ред. В. Витвицького. Львів: Український видавничий інститут, 1938. 240 с. 2. Колесса М. Основи техніки диригування. Вид. 2. Київ: Музична Україна, 1973. 200 с. 3. Лисько З. Музичний словник [Репринтне відтворення видання 1933 р.]. Київ: Музична Україна, 1994. 168 с. 4. Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. Київ: Мистецтво, 1963. 304 с. 5. Ключинська Н. Партитури партесних творів: про що мовчить нотація. <i>Теорія і практика актуальних наукових досліджень</i>. Матеріали II науково-практичної конференції (м. Дніпро, 28–29 лютого 2020 р.). Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020. Ч. 1. С. 9–13. http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/other/44feb2020/1.pdf 	Написати розгорнутий план роботи з хором над обраним хоровим твором.	До наступного заняття
Тижд. 12 / 2 год.	Тема 12. Самостійна робота диригента над партитурою. Планування самостійної роботи диригента над партитурами різного рівня складності (конкретні приклади). Осмислення методології процесу.	практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демцюх З. Виконавсько-хорові проблеми кантати Лесі Дичко «Червона калина»: навч.-метод. пос. Львів: СПОЛОМ, 2013. 56 с. 2. Ключинська Н. Риторична фігура ANTITHETON в партесному концерті Івана Домарацького «Благословлю Господа». <i>Вісник Львівського університету. Серія мистецтвознавство</i>. Випуск 20. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. С. 57–66. 3. Микола Леонтович. Хорові твори / ред.-упоряд. В. Кузик. Київ: Музична Україна, 2019. 464 с. 4. Перунов О. Хрестоматія з читання хорових партитур. Київ: Мистецтво, 1963. 304 с. 5. Серганюк Л. І. Методика аналізу хорових творів. Івано-Франківськ, 2015. 	Ознайомитися з літературою щодо теми наступної лекції.	До наступного заняття
Тижд. 13 / 2 год.	Тема 13. Прийоми та методи розучування твору з хором.	лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білявський Е. Засвоєння сучасної музичної мови в хорі. Київ: Музична Україна, 1984. 40 с. 2. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хорovому класі. Київ: Музична Україна, 1986. 96 с. 	Скласти план репетиційної роботи над	До наступного заняття

	Етапи репетиційної роботи над хоровим твором (ознайомлення з твором; розбір твору – розучування тексту окремими партіями, групами, цілим хором; співування твору (робота над різними видами ансамблю); добір найбільш ефективних прийомів і методів роботи у процесі вивчення хорового твору.		<ol style="list-style-type: none"> 3. Нанке А. Літургія. Перемишль, 2021. 122 с. 4. Вахняк Є. Олександр Сорока. Київ: Музична Україна, 1975. 64 с. 5. Головащенко М. Феномен Олександра Кошиця. Київ: Музична Україна, 2007. 588 с. 6. Співає «Ліра»: збірник хорових творів / упоряд. Оксана Мельничук. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 160 с. 7. Хрестоматія хорового співу: навчально-методичний посібник / автор-упорядник М. Камінська. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 142 с. 	певною концертною програмою.	
Тижд. 14 / 2 год.	<p>Тема 14. Планування репетиційного процесу.</p> <p>Види репетиційних занять (індивідуальні, групові, загальні, генеральні), їхня специфіка та призначення; послідовність чітко визначених завдань, добір ефективних методів та розрахунок часу на їх виконання; об'єктивні та суб'єктивні фактори, що впливають на швидкість та якість репетиційного процесу.</p>	практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Одеська хорова школа: методичні засади, творчі портрети, не випадкові діалоги : збірник методичних матеріалів, нарисів, статей / авт. кол. : К. К. Пігров, Л. М. Бутенко, І. П. Верді [та ін.] ; упоряд. та відп. ред. Є. М. Бондар; наук. конс. О. І. Самойленко. – Одеса : Астропринт, 2021. – 444 с. 2. Український кант XVII–XVIII століть / упоряд. Л. В. Івченко. Київ: Музична Україна, 1990. 200 с. 3. Фах-диригування: практикум для студентів ф-ту муз. мистецтва спеціалізації хор. диригування / ред.-упоряд. Н. М. Кречко. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 140 с. 4. Музична бібліотека. URL: http://mubis.com.ua/ 	Ознайомитися з літературою щодо теми наступної лекції.	До наступного заняття
Тижд. 15 / 2 год.	<p>Тема 15. Формування хорового репертуару та виконавська діяльність хору.</p> <p>Відповідність творчих завдань до виконавських можливостей хорового колективу, особливості формування тематичних концертних програм, драматургія концертного виступу хорового колективу, акустичний фактор концертного виступу, характер взаємодії між диригентом і хором на сцені під час концертного виступу, особливості роботи в студії звукозапису.</p>	лекція	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондаренко А. В. Інтелектуально-творчий розвиток студентів у класі хорового диригування: навчально-методичний посібник. Кривий Ріг: КДПУ, 2019. 160 с. 2. Бурбан М. Українські хори та диригенти. Дрогобич: П'єсвіт, 2007. 672 с. 3. Кириленко Я. Теоретичні та практичні засади диригентської підготовки: навч. посіб. Київ: Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2020. 108 с. 5. Кошиць О. Релігійні твори / за ред. З. Лиська. Нью-Йорк: Вид-во ім. З. Лиська, 1970. 736 с. 6. Український кант XVII–XVIII століть / упоряд. Л. В. Івченко. Київ: Музична Україна, 1990. 200 с. 7. Чучман В. Ліричні та жартівливі пісні в обробці для дитячо-юнацького хору. З репертуару вокальної групи «Чорнобривці» Львівського мистецького центру «Веселі черевички»: Навчально-методичний посібник. Львів: Растр-7, 2021. 124 с. 	Повторити весь пройдений матеріал. Підготувати есе на тему: «Візія мого хорового колективу»	До наступного заняття

Тижд. 16 / 2 год.	Тема 16. Підсумкове заняття. Письмова робота (есе), усна відповідь, тест.	практичне заняття	<ol style="list-style-type: none"> 1. Флейчук Х. Хорова шевченкіана кінця ХХ – початку ХХІ сторіч: проблеми диригентської інтерпретації. (На прикладі хорових творів М. Скорика, В. Камінського): монографія. Львів: СПОЛОМ, 2010. 128 с. 2. Чучман В. Диригентська школа Євгена Вахняка на тлі хорової культури України. <i>Музичне мистецтво і культура</i>. Одеса: Астропринт, 2018. Вип. 26. С. 246–262. 3. Всеукраїнське хорове товариство ЛЕОНТОВИЧА. URL: https://choircommunity.com.ua/ 4. IMSLP Petrucci Music Library. URL: https://imslp.org/ 	Підготуватися до іспиту.	
	Іспит				